

มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

The Motive for High School Students and Vocational Students in Bangkok and Perimeter Area in Choosing a Private University

วิสาลักษณ์ สิทธิขุณฑ

อาจารย์ประจำศูนย์สนับสนุนและพัฒนารเรียนการสอน

สิรินธร สินจินดาวงศ์

ผู้อำนวยการศูนย์สนับสนุนและพัฒนารเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : wisaluk.si@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) เปรียบเทียบมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของสังกัดโรงเรียนกับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ 6 และนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 290 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน มีทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ตอนที่ 2 การตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และสถิติไค-สแควร์ (Chi-square test : χ^2) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนในสังกัดมัศึกษามีความต้องการศึกษาต่อในสาขานิติศาสตร์/สื่อสารมวลชน มากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 รองลงมา คือ สาขาบริหารธุรกิจ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.32 ในขณะที่นักเรียนสังกัดอาชีวศึกษาต้องการศึกษาต่อในสาขาบริหารธุรกิจ มากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 45.59 รองลงมา คือ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.59 ตามลำดับ 2) มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนที่สำคัญ คือ 1. มหาวิทยาลัยมีสาขาที่ต้องการเรียน/สนใจ 2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ศูนย์กีฬา สถานพยาบาล 3. มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก 4. ชั้นตอนสมัครเรียนไม่ยุ่งยาก และ 5. ค่าเทอมอยู่ในระดับสามารถจ่ายได้ 3) สังกัดโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 4 ข้อ ได้แก่ การได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยจากสื่อต่างๆ มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง บัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยหางานทำได้ง่าย มหาวิทยาลัยมีระบบผ่อนจ่ายค่าเทอม

คำสำคัญ : มูลเหตุจูงใจ การตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอกชน

ABSTRACT

The purposes of this research aimed to 1) study the decision in choosing a private university of high school students and vocational students in Bangkok and perimeter area, 2) To compare the motive in choosing a private university of high school students and vocational students in Bangkok and perimeter area, and 3) To study The relationship between kind of education and the motive in choosing a private university. The samples of this study are the 290 of Matayom 6, high school students and vocational students in Bangkok and perimeter area. The research instruments are the questionnaires; there are 2 parts part 1 students' basic information, part 2 the decision in choosing a private university. Statistics were used frequency, percentage, and Chi - square test : χ^2 to analyze data. The results show that 1) there were 42 high school students or 18.92 percent and 34 high school students or 15.32 percent choosing a private university to study in arts/mass communication and business administration, respectively. While there were 31 vocational students or 45.59 percent and 14 vocational students or 20.56 percent choosing to study in business administration and information technology, respectively. 2) The motive in choosing a private university were as follows: 1. interesting/ various majors to choose, 2. convenient facilities such as sports center and health, 3. a university is near the residence and convenient to center etc., 4. uncomplicated process in applying, and 5. reasonable tuition fee 3) The kind of education are related in motive in choosing a private university, which namely, education information, university reputation, high opportunity in jobs, and the tuition fee payment.

KEYWORDS : The Motive, Choosing A University, A Private University

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานของการสร้างความมั่นคงในชีวิต และการศึกษาถือเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยยกระดับฐานะทางสังคมของบุคคลได้ การศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากจะบอกถึงอาชีพในอนาคตแล้ว สังคมมักจะตัดสินคุณค่าของบุคคลจากสถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เช่น การรับเข้าทำงาน เป็นต้น ประกอบกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ดังนั้นการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาต่อจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและการตัดสินใจที่ดีเพื่อให้ได้มหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับตนเอง (Thomas Sowell, 2010) โดยการเลือกมหาวิทยาลัยผู้เรียนจะตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคม ด้านนโยบาย ซึ่งคุณลักษณะของผู้เรียนที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการ

พิจารณาเลือกมหาวิทยาลัย สาขาที่ต้องการเรียนแตกต่างกันไปด้วย โดยปัจจัยหลักที่นำมาพิจารณา ได้แก่ ปัจจัยด้านที่ตั้งมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านความช่วยเหลือทางการเงิน และคุณภาพบัณฑิต (Wajeeh and Micceri, 1997)

นอกจากนี้การตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยยังส่งผลโดยต่อตัวผู้เรียนแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสถาบันการศึกษา ดังแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ของ Shmanske (2002, อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากจำนวนผู้เรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ระบุว่า ผลกระทบจากจำนวนนักศึกษาที่ลดลงและไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดไว้ จะทำให้ผู้บริหารประสบปัญหาในการบริหารงานและการให้บริการทางการศึกษา ประกอบกับสภาวะการแข่งขัน

ด้านการให้บริการการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความเข้มข้นมากขึ้นในปัจจุบัน ทั้งการแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัยภายในประเทศและการแข่งขันกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ รวมไปถึงการที่ประเทศไทยต้องเปิดเสรีทางการศึกษาซึ่งทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น อีกทั้งความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบันมีลักษณะเฉพาะบุคคลมากยิ่งขึ้น (นลินี ทวีสิน, 2553: ออนไลน์) และเมื่อพิจารณาสถิติจำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า จำนวนนักศึกษาใหม่ ปีการศึกษา 2552 ถึงปีการศึกษา 2555 มีนักศึกษาใหม่ จำนวน 33,284 คน 57,647 คน 67,713 คน และ 64,147 คน ตามลำดับ (ข้อมูลสารสนเทศอุดมศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555) ดังแผนภาพที่ 1

จากแผนภาพที่ 1 สะท้อนให้เห็นว่ามีผู้เรียนตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษาเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี จึงทำให้เกิดความแตกต่างและความหลากหลายของผู้เรียนในสถาบันการศึกษาเอกชน ฉะนั้น การทราบข้อมูลพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อเปรียบเทียบมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจของนักเรียนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน และหาความสัมพันธ์ของมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือก

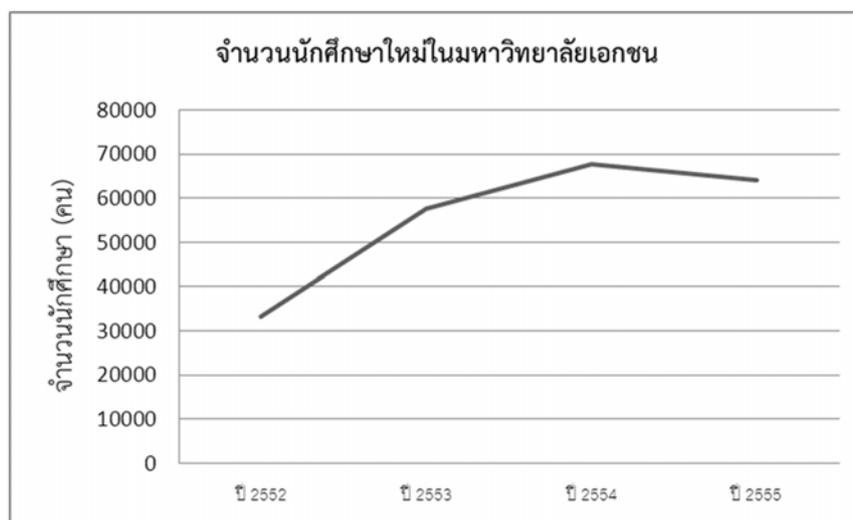
มหาวิทยาลัยเอกชนกับความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัย จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบายที่รองรับกับแนวโน้มการจัดการอุดมศึกษาในอนาคต เพื่อให้การบริหารจัดการการศึกษามีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเปรียบเทียบมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสังกัดโรงเรียนกับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

สังกัดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน

แผนภาพที่ 1 จำนวนนักศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัยเอกชน
ที่มา : สารสนเทศอุดมศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2555)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในผลการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจที่ให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่อไป
3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนและผู้บริหารมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนในสังกัดต่างกัน เพื่อเป็นข้อมูลให้มหาวิทยาลัยเอกชนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการตลาดได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
4. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียน และสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยได้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย

การเลือกมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาต่ออันเกิดจากการพิจารณาข้อมูลในหลายด้านประกอบกัน อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการศึกษา ค่าใช้จ่าย ค่าแนะนำจากบุคคลรอบข้าง รวมไปถึงบุคลิกลักษณะของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเหล่านี้แล้วนำมาสรุปผลเพื่อตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย จากการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญ สามารถอธิบายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยได้ดี ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา และปัจจัยภายนอก รายละเอียดดังนี้

กระบวนการตัดสินใจเกิดจากแรงผลักดันภายในตัวของบุคคลเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ในทำนองเดียวกันนั้นการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยจึงเกิดจาก

ความต้องการภายในบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการแรก กล่าวคือ เกิดจากความต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระดับสติปัญญา ความต้องการค้นพบตัวเองจากการได้เล่าเรียน ความต้องการมีโอกาสทางสังคม ความต้องการมีงานทำ มีรายได้สูงส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม (Sowell, 2010, CORTS and STONER, 2011) หรือสามารถกล่าวได้ว่าบุคคลต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม ต้องการมีงานทำ มีรายได้ดี และได้รับการยอมรับจากสังคม จึงพิจารณาเลือกมหาวิทยาลัยที่จะตอบสนองสิ่งเหล่านี้ให้แก่อนเองได้

สถาบันการศึกษาถือเป็นอีกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้เรียน เนื่องจากนักศึกษาจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในสถานศึกษาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาและชื่อเสียงของสถาบันยังส่งผลต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ประกอบกับแต่ละสถาบันมีลักษณะเฉพาะ เช่น สภาพแวดล้อม สถานที่ตั้ง นโยบายการบริหาร เกณฑ์การรับนักศึกษา หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอน ค่าใช้จ่ายและทุนการศึกษา รวมถึงชื่อเสียงของสถาบัน และการยอมรับของสังคม จึงทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการตัดสินใจ (Wajeeh and Micceri, 1997; Sowell, 2010; CORTS and STONER, 2011; Kallio, 1995; สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547)

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ คำแนะนำของผู้ปกครอง คำแนะนำจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ และโอกาสได้งานทำ ความก้าวหน้าในอาชีพ ที่ส่งต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของผู้เรียน (CORTS and STONER, 2011; ดลฤดี สุวรรณศิริ, 2550; สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547)

การศึกษามูลเหตุจูงใจการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ 6 และนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยที่เป็นมูลเหตุจูงใจประกอบด้วย สภาพแวดล้อม และที่ตั้ง สิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย ค่าใช้จ่ายและทุนการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา ชื่อเสียงสถาบัน การมีงานทำของบัณฑิต และคำแนะนำของผู้ปกครอง

วิธีการดำเนินวิจัย

แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ 6 และนักเรียนระดับอาชีวศึกษา สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามพื้นที่ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 290 คน

เครื่องมือ คือ แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียนเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 2 สอบถามการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเป็นแบบเติมข้อความ 1 ข้อ และเลือกตอบ เหตุผลที่ใช้ตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน 10 ข้อ จากจำนวน 18 ข้อ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 และจากนั้นนำไปทดลองใช้ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ .727 การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ ได้จำนวนโรงเรียน 25 โรงเรียนละ 12 คน คิดเป็น 300 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.67 ของแบบสอบถามทั้งหมดและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ผลรวม ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติไค-สแควร์ (Chi-square test: χ^2) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนในสังกัดต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 290 คน แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สาขาที่ต้องการศึกษาต่อใน

มหาวิทยาลัยเอกชน ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ของมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนสังกัดต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สาขาที่ต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชน

ผลการวิเคราะห์สาขาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนในสาขาบริหารธุรกิจ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 22.41 ของนักเรียนทั้งหมด รองลงมา คือ สาขานิเทศศาสตร์/สื่อสารมวลชน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.55 และสาขามนุษยศาสตร์/อักษรศาสตร์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสังกัดของนักเรียนร่วมด้วย พบว่า นักเรียนในสังกัดมัธยมศึกษาจะมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาที่หลากหลายกว่านักเรียนสังกัดอาชีวศึกษาโดยต้องการศึกษาต่อในสาขานิเทศศาสตร์/สื่อสารมวลชนมากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 ของนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษาทั้งหมด รองลงมาคือ สาขาบริหารธุรกิจ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.32 ในขณะที่นักเรียนสังกัดอาชีวศึกษามีต้องการเรียนใน 2 สาขาหลักคือ บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 31 คน และ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 45.59 และ 20.59 ตามลำดับ รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การวิเคราะห์มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนวิเคราะห์ด้วยผลรวมความถี่ของมูลเหตุจูงใจที่มีนักเรียนคิดว่ามีสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน คนละ 10 ข้อ ได้ลำดับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย เรียงลำดับการเลือกมากที่สุด - น้อยที่สุด ดังนี้

มหาวิทยาลัยมีสาขาที่ต้องการเรียน/สนใจ
ในภาพรวมของนักเรียนทั้งหมดเลือกมหาวิทยาลัยมีสาขาที่ต้องการเรียน/สนใจ เป็นเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเลือก

ตารางที่ 1 สาขาที่ต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามสังกัดนักเรียน

สาขาวิชา	สังกัด		รวม (ร้อยละ)
	นักเรียนสังกัดมัธยมศึกษา (ร้อยละ)	นักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา (ร้อยละ)	
บริหารธุรกิจ	34 (15.32)	31 (45.59)	65 (22.41)
นิเทศศาสตร์/สื่อสารมวลชน	42 (18.92)	6 (8.82)	48 (16.55)
มนุษยศาสตร์/อักษรศาสตร์	21 (9.46)	-	21 (7.24)
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	17 (7.66)	-	17 (5.86)
เทคโนโลยีสารสนเทศ	3 (1.35)	14 (20.59)	17 (5.86)
การท่องเที่ยว/การโรงแรม	14 (6.31)	1 (1.47)	15 (5.17)
บัญชี	13 (5.86)	-	13 (4.48)
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	12 (5.41)	-	12 (4.14)
วิศวกรรมศาสตร์	10 (4.50)	-	10 (3.45)
ศิลปกรรมศาสตร์/ออกแบบแฟชั่น	8 (3.60)	1 (1.47)	9 (3.10)
ธุรกิจการบิน	8 (3.60)	1 (1.47)	9 (3.10)
สถาปัตยกรรมศาสตร์/ออกแบบภายใน	6 (2.70)	2 (2.94)	8 (2.76)
นิติศาสตร์/รัฐศาสตร์	7 (3.15)	-	7 (2.41)
สังคมศาสตร์/สังคมสงเคราะห์	5 (2.25)	1 (1.47)	6 (2.07)
ศึกษาศาสตร์	3 (1.35)	-	3 (1.03)
ดิจิทัลมีเดีย	2 (0.90)	-	2 (0.69)
ไม่ตอบ	15 (6.76)	11 (16.18)	26 (8.97)
ไม่ตัดสินใจ	2 (0.90)	-	2 (0.69)
รวม	222 (100.00)	68 (100.00)	290 (100.00)

มหาวิทยาลัยเอกชนมากเป็นอันดับที่ 1 เช่นเดียวกับนักเรียนสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษาเลือกมากเป็นอันดับที่ 3

มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ศูนย์กีฬา สถานพยาบาล โรงอาหาร ร้านค้า ในภาพรวมของนักเรียนทั้งหมดเลือกมหาวิทยาลัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย มากเป็นอันดับที่ 2 และเมื่อพิจารณาสังกัดโรงเรียนร่วมด้วย พบว่าทั้งนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษา และนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา เลือกเหตุผลนี้เป็นมากเป็นอันดับ 2 เช่นเดียวกัน

มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้านเดินทางสะดวก ในภาพรวมของนักเรียนทั้งหมดเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้านเดินทาง

สะดวก มากเป็นอันดับ 3 เช่นเดียวกับนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษา ส่วนนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา เลือกมากเป็นอันดับที่ 1

ขั้นตอนสมัครเรียนไม่ยุ่งยาก ในภาพรวมของนักเรียนที่เลือกขั้นตอนการสมัครเรียนไม่ยุ่งยากมากเป็นอันดับที่ 4 เช่นเดียวกับนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา ส่วนนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษาเลือกมากเป็นอันดับที่ 5

ค่าเทอมอยู่ในระดับสามารถจ่ายได้ ในภาพรวมของนักเรียนทั้งหมดที่เลือกที่ค่าเทอมอยู่ในระดับสามารถจ่ายได้มากเป็นลำดับที่ 5 เมื่อพิจารณาตามสังกัดของนักเรียน พบว่านักเรียนแต่ละสังกัดให้ความสำคัญแตกต่างกัน คือ นักเรียนสังกัดมัธยมศึกษาเลือกมากเป็นอันดับที่ 4 ส่วนนักเรียนระดับอาชีวศึกษาเลือกมากเป็นอันดับที่ 7 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงลำดับความสำคัญของมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนจำแนกตามสังกัดของนักเรียน

มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน	ลำดับความถี่(ร้อยละ)		
	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	รวม
มหาวิทยาลัยมีสาขาที่ต้องการเรียน/สนใจเรียน	1 (8.38)*	3 (8.14)	1 (8.33)
มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ศูนย์กีฬา สถานพยาบาล โรงอาหาร ร้านค้า	2 (7.75)*	2 (8.32)*	2 (7.88)
มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก	3 (7.61)*	1(8.47)	3 (7.81)
ขั้นตอนสมัครเรียนไม่ยุ่งยาก	5 (6.98)	4 (8.02)*	4 (7.22)
ค่าเทอมอยู่ในระดับสามารถจ่ายได้	4 (7.39)	7 (6.51)	5 (7.18)
มหาวิทยาลัยสวยงาม อาคารเรียนใหญ่โตและทันสมัย	6 (6.62)*	5 (7.11)	6 (6.73)
มหาวิทยาลัยมีค่าเทอมเหมาะสมกับหลักสูตรต้องการจะเรียน	7 (6.43)*	6 (6.66)	7 (6.49)
มีบริการคอมพิวเตอร์ทันสมัยและมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	8 (6.25)*	7 (6.51)	8 (6.31)
มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง	8 (6.25)*	12 (4.99)	9 (5.96)
มหาวิทยาลัยมีการให้ทุนการศึกษา	11 (5.75)	9 (6.20)	10(5.86)
บัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยหางานทำได้ง่าย	10 (6.12)	13(4.39)	11 (5.72)
การได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยจากสื่อต่างๆ	12 (5.35)*	15 (3.18)	12 (4.85)
การเรียนใช้ระยะเวลาเรียนไม่นาน (2 ปี, 3 ปีครึ่ง, 4 ปี)	13 (4.08)*	11 (5.14)	13 (4.32)
มหาวิทยาลัยมีระบบผ่อนจ่ายค่าเทอม	14 (3.85)*	10 (5.45)	14 (4.22)
พ่อแม่ต้องการให้เรียนมหาวิทยาลัยนี้	15 (3.40)*	16 (2.72)	15 (3.24)
เลือกเรียนตามเพื่อน/รุ่นพี่แนะนำ	16 (3.04)*	14 (3.63)	16 (3.17)
ศิษย์เก่าที่จบจากมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงโด่งดัง	17 (2.54)*	13 (18)	17 (2.41)
อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง	18 (2.22)*	17 (2.57)	18 (2.30)

* ลำดับในการเลือกมูลเหตุจูงใจของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่ตรงกับภาพรวม

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ของสังกัดโรงเรียนกับ มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากตอนที่ 2 มาจัดทำเป็นตัวแปร ดัมมี่ (Dummy) ด้วยการกำหนดให้ มีความสำคัญ มีค่าเป็น 1 ไม่มีความสำคัญมีค่าเป็น 0 และใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-square test : χ^2) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง สังกัด โรงเรียนกับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือก มหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า สังกัดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับ มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยจากสื่อต่างๆ โดยนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษา มี แนวโน้ม ให้มีความสำคัญกับการได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยจากสื่อต่างๆ สูงกว่านักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ มหาวิทยาลัย มีระบบผ่อนจ่ายค่าเทอม มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง และบัณฑิต ที่จบจากมหาวิทยาลัยหางานทำได้ง่าย

โดยนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษามีแนวโน้มให้ ความสำคัญกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง บัณฑิตที่จบจาก มหาวิทยาลัย หางานทำได้ง่ายสูงกว่านักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา ส่วนนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษามีแนวโน้มให้ความสำคัญกับ มหาวิทยาลัยมีระบบผ่อนจ่ายค่าเทอม สูงกว่านักเรียนสังกัด มัธยมศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ของสังกัดโรงเรียนกับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน

มูลเหตุจูงใจ	สังกัดโรงเรียน		Chi-square
	มัธยมศึกษา (ร้อยละ)	อาชีวศึกษา (ร้อยละ)	
มหาวิทยาลัยมีระบบผ่อนจ่ายค่าเทอม			4.597*
มีความสำคัญ	85 (38.30)	36 (52.90)	
ไม่มีความสำคัญ	137 (61.70)	32 (47.10)	
มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง			3.998*
มีความสำคัญ	138 (62.20)	33 (48.50)	
ไม่มีความสำคัญ	84 (37.80)	35 (51.50)	
บัณฑิตที่จบจากมหาลัยหางานทำได้ง่าย			6.990*
มีความสำคัญ	135 (60.80)	29 (42.60)	
ไม่มีความสำคัญ	87 (39.20)	39 (57.40)	
การได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยจากสื่อต่างๆ			10.345**
มีความสำคัญ	118 (53.20)	21 (30.90)	
ไม่มีความสำคัญ	104 (46.80)	47 (69.10)	

* ระดับนัยสำคัญ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญ 0.01

อภิปรายผล

1. การตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่านักเรียนเลือกเรียนในสาขาบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ โดยมีมูลเหตุจูงใจในการเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน 3 อันดับแรกคือ มหาวิทยาลัยอยู่ในทำเลที่ตั้งที่เดินทางได้สะดวก ใกล้บ้าน มีสาขาที่นักเรียนสนใจ/ต้องการเรียน และมีขั้นตอนการสมัครไม่ยุ่งยาก จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีสาขาบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ ถือเป็นคณะยอดนิยมและมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเอกชน ดังจะเห็นได้จากผู้มีชื่อเสียงในวงการวิชาชีพบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ หลายคนจากสถาบันการศึกษาเอกชน อีกทั้งบัณฑิตในสาขาเหล่านี้ก็เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณามูลเหตุจูงใจที่นักเรียนใช้ตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนในภาพรวม พบว่านักเรียนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะทางกายภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยและการบริการมากกว่าคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ นักเรียนสนใจเรื่องการเดินทาง อาคารสถานที่สวยงาม ทันสมัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก

มีขั้นตอนสมัครไม่ยุ่งยาก ค่าใช้จ่ายไม่แพงเกินไป และมีทุนการศึกษาให้ สอดคล้องกับแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์ของ Sowell (2010) ที่กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาถือเป็นเงินก้อนใหญ่ ก้อนหนึ่งใช้ชีวิตที่คนเราจำเป็นต้องใช้จ่าย ดังนั้นในการเลือกสถาบันการศึกษาเพื่อศึกษาต่อจำเป็นจะต้องพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายด้วย นอกจากนี้ ข้อมูลในด้านสถานศึกษา อันได้แก่ สภาพแวดล้อม สถานที่ตั้ง นโยบายการบริหาร เกณฑ์การรับนักศึกษา หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอน ค่าใช้จ่ายและทุนการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของนักเรียนตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในสถาบัน นักเรียนจึงต้องการศึกษาข้อมูลเหล่านี้เพื่อประกอบการตัดสินใจ (Wajeer and Micceri, 1997; CORT and STONER, 2011; Kallio, 1995; สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดโรงเรียนกับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า สังกัดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย กล่าวคือ นักเรียนสังกัดมัธยมศึกษามีแนวโน้ม

ให้ความสำคัญกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง บัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยหางานทำได้ง่าย และการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับคณะหลักสูตรที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัยจากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ มากกว่านักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา ส่วนนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษามีแนวโน้มความสำคัญกับมหาวิทยาลัยมีระบบผ่อนจ่ายค่าเทอม มากกว่านักเรียนสังกัดมัธยมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยของ CORT and STONE, (2011); ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550); สิทธิพันธ์ ยศยอद्यิง (2547) ที่ระบุว่า การตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเกิดจากความต้องการมีความรู้ทางวิชาชีพ ความต้องการมีโอกาสทางสังคม ความต้องการมีงานทำ มีรายได้สูงส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่วนนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับระบบผ่อนจ่ายค่าเทอม มากกว่าได้งานทำหรือการมีรายได้ เนื่องจากในแผนการเรียนระดับอาชีวศึกษา มีความชัดเจนทางวิชาชีพมากกว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษา และการที่นักเรียนเลือกเรียนสังกัดอาชีวศึกษาก็ถือเป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพในเบื้องต้นแล้ว ซึ่งแตกต่างกับนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษาที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลเหตุจูงใจที่ให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก และมีสาขาที่ต้องการเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป
2. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและผู้ที่เกี่ยวข้องนำความสัมพันธ์ระหว่างผลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนกับสังกัดโรงเรียนมาเป็นแนวทางพัฒนาโดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง โดยควรเริ่มจากการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและสร้างจุดเด่นทางวิชาชีพในสาขาบริหารธุรกิจ สาขานิเทศศาสตร์ที่ได้รับความนิยมจากนักเรียน

และปรับช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าถึงได้ง่าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยผู้เรียนแยกเฉพาะที่นักเรียนจบจากมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาสาขาวิชาที่สอดคล้อง เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งค่านิยมของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยอาจขยายการศึกษาวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชนในภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาวิจัยนักเรียนในกลุ่มอาชีวศึกษาในโรงเรียนเทคนิคเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นผู้เข้าศึกษาในกลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม เพื่อสะท้อนข้อมูลความต้องการของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม จะได้นำมาพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนที่ตอบสนองความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ดลฤดี สุวรรณศิริ. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. *วารสารพัฒนาสังคม* ปีที่ 9 (ตุลาคม 2550), 1: 157-174.
- นลินี ทวีสิน. 2555. *บทบาทผู้บริหารมหาวิทยาลัยยุคแข่งขัน*. บทความ สืบค้นจาก: <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=1654.0;wap2> เมื่อ 1 ต.ค. 55.
- สิทธิพันธ์ ยศยอद्यิง. 2547. "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษา : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ." *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *จำนวนนักศึกษาปีการศึกษา 2553*. สารสนเทศอุดมศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.info.mua.go.th/information/> เมื่อ 1 ต.ค. 55.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **จำนวนนักศึกษา
ปีการศึกษา 2554**. สารสนเทศอุดมศึกษา. สืบค้น
จาก <http://www.info.mua.go.th/information/>
เมื่อ 1 ต.ค. 55.
- CORTS, D. and STONER.A. 2011. THE COLLEGE
MOTIVES SCALE: CLASSIFYING MOTIVES FOR
ENTERING COLLEGE. **Education** Vol.131(4):
775-781.
- Kallio, R. 1995. FACTORS INFLUENCING THE COLLEGE
CHOICE DECISIONS OF GRADUATE STUDENTS.
Research in Higher Education. Vol. 36(1):
109-124.
- Sowell, T. 1990. **Choosing a College A Guide for
Parent and Student**. สืบค้นจาก [http://www.
leaderu.com/alumni/sowell-choosing/toc.html](http://www.leaderu.com/alumni/sowell-choosing/toc.html)
เมื่อ 1 ต.ค. 55.
- Wajeeh, E. and Micceri, T. 1997. Factors Influencing
Students' College Choice at Traditional and
Metropolitan Universities. **Submitted to the
37th Annual Forum of the Association for
Institutional Research**. (May 18-21, 1997)